

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
С Т О П А Н С К И Ф А К У Л Т Е Т
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №6/ 28.02.2020 г.):

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „БОРСОВА ТЪРГОВИЯ“

ЗА СПЕЦ: „Икономика и търговия“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАБОТЕН ЕЗИК: Български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	138
В т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	132

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Хр. Трайков)

2.
(гл. ас. д-р В. Петева)

Ръководител катедра:

„Икономика и управление на търговията“ (доц. д-р В. Димитрова)

I. АНОТАЦИЯ

Борсовата търговия и борсовите сделки представляват голямо и вълнуващо предизвикателство за тези, които желаят да усвоят тази сложна проблематика, както в теоретичен, така и в практически аспект. В съвременните условия на непрестанни промени и несигурност на средата, борсовият пазар се променя изключително бързо, като това се отнася в еднаква степен за стоковите и за фондовите борси. Инвестиционната среда на борсата може да се промени рязко, в резултат на неблагоприятни фактори от различен характер. Но, също така, инвестиционната среда се променя перманентно, под влиянието на икономическия растеж, технологиите, иновациите, различните регулации и др.

След завършване на лекционния курс по „Борсова търговия“, студентите ще придобият знания относно: същността на борсите като организиран пазар, тяхното възникване и историческо развитие, теоретичните концепции за финансовите пазари и различните видове финансови активи. Също така, студентите ще се запознаят със състоянието на борсовата търговия в България, с правната регламентация и организация на „БФБ -София“ АД и „ССБ“ АД. Студентите ще формират знания и умения за механизма на извършване на различните борсови сделки, в т.ч. фючърсни, хеджингови и опционни, както и за различните видове борсови стратегии. Ще се разгледат извънборсовите пазари като конкурентни структури на борсовия пазар, а също така – съвременните алтернативни системи за търговия.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1	ТЕМА 1. ОРГАНИЗИРАНИ ПАЗАРИ
1.1	Същност и особености на организираните пазари. Видове организиран пазари
1.2	Стоковите тържища като организиран пазари
1.3	Аукционни. Панаири и изложения
1.4	Същност на борсата като организиран пазар
1.5	Историческо развитие на борсовата търговия
	ТЕМА 2. ВИДОВЕ БОРСИ
2.1	Функции на съвременните борси
2.2	Основни критерии за класификация на борсите и видове борси
2.3	Стокови борси. История на възникване. Световни стокови борси
2.4	Финансови пазари: същност, специфика на финансовите активи, видове финансови активи
2.5	Видове финансови пазари: парични и капиталови, първични и вторични, борсови и извънборсови
2.6	Световни фондови борси
	ТЕМА 3. БОРСОВАТА ТЪРГОВИЯ В БЪЛГАРИЯ
3.1	Историческо развитие на стоковите и фондовите борси в България
3.2	Софийска стокова борса: правна регламентация и структура; хранителни и индустриални стоки, търгувани на „ССБ“ АД
3.3	Българска фондова борса: правна регламентация, организационна структура, правила за членство, правила за допускане до търговия
3.4	Финансови активи (инструменти), търгувани на „БФБ – София“ АД

	ТЕМА 4. БОРСОВИ СДЕЛКИ
4.1	Видове борсови сделки. Механизъм на сключване
4.2	Сделки с налични борсови активи (spot сделки). Форуърд сделки
4.3	Сделки с фючърсни контракти (фючърси). Предпоставки за развитие на фючърсните пазари, предимства
4.4	Механизъм на борсовата търговия с фючърси
4.5	Ценообразуване на фючърсните контракти
	ТЕМА 5. ХЕДЖИНГ И ХЕДЖИНГОВИ СДЕЛКИ
5.1	Същност и значение на хеджинга за развитието на фючърсната търговия
5.2	Видове хеджингови сделки: къс и дълъг хеджинг
5.3	Спекулативни стратегии с фючърси. Роля на спекулантите на фючърсните пазари
	ТЕМА 6. ОПЦИОННИ СДЕЛКИ
6.1	Същност и характеристики на опционните сделки
6.2	Видове опционни сделки: опция за покупка и опция за продажба
6.3	Основни групи опционни стратегии
	ТЕМА 7. ФОНДОВИ БОРСИ
7.1	Съвременни концепции за същността на фондовите борси
7.2	Функции на фондовите борси: сигнална, информационна, създаване и поддържане на устойчив пазар
7.3	Системи за борсова търговия: аукционна система (непрекъснат и прекъснат аукцион) и дилърска система
	ТЕМА 8. КОНКУРЕНТНИ ПАЗАРНИ СТРУКТУРИ
8.1	Предпоставки за развитието на конкурентни структури на фондовите борси
8.2	Извънборсови пазари (Over the Counter Markets – OTC Market). NASDAQ – първата електронна платформа за търговия с ценни книжа
8.3	Алтернативни системи за търговия: електронни комуникационни мрежи (ECNs) и многостранни системи за търговия (MTFs)
8.4	Промени и предизвикателства в борсовата търговия

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

При подготовката и провеждането на обучението по дисциплината „Борсова търговия“ ще се използват следните учебни ресурси: електронни учебни материали, качени в платформата, включващи лекции, упражнения, тестове по всички теми, както и URL модул за предоставяне на връзки към ресурси от други сайтове.

Учебните дейности, чрез които ще се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение, ще бъдат следните: самоподготовка, разработване на домашни задания, онлайн консултации с преподавателите, разписание за насрочване на срещи, чат и форум.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Домашна работа	2	30
1.2.	Тест	1	20
Общо за семестриален контрол:		3	50
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен писмен)	1	88
Общо за сесиен контрол:		1	88
Общо за всички форми на контрол:		4	138

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Борсова търговия“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Трайков, Хр. Финансов мениджмънт в търговията. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2014 г.
2. Георгиев, Л., Вълканов, Н. Финансово посредничество. изд. къща „Стено“, Варна, 2014
3. Сълова Н., Трайков, Хр., Петева, В. и др. Развитие на търговията в България – състояние, проблеми и предизвикателства. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2014 г.
4. Трайков, Хр. Борсова търговия. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2004 г.
5. Търговия 4.0 – наука, практика и образование. Сборник с доклади от международна научна конференция, изд. “Наука и икономика”, ИУ – Варна, 2018
6. Петева, В. Глобални и регионални рискове за икономиката и търговията в България //Известия на Съюза на учените – Варна, серия „Икономически науки“, 2015, с. 73-78
7. Ковачева, В. Организиран пазари и борсова търговия. изд. „Тракия-М“, София, 2005
8. Недев, Т., Борси и борсови сделки. унив. изд. „Стопанство“, София, 2008
9. Закон за публично предлагане на ценни книжа
10. Закон за стоковите борси и тържища
11. Правилник на „Българска фондова борса – София“ АД